

Eva Zbrožková (Eliška)

Hana Fialová (Eliška)

Jarmila Hašková (Ofka)

Hana Fialová (Eliška) a Marcel Školout (Karel IV.)

Marcel Školout (Karel IV.)

Olga Bezačinská (Eliška) a Jarmila Hašková (Ofka)

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
uvádí v licenci Provox music publishing s. r. o.

OPERA/MUZIKÁL

Noc na Karlštejně

Program vydalo
Národní divadlo moravskoslezské,
příspěvková organizace statutárního města Ostrava,
Čs. legii 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava

Ředitel Jiří Nekvasil
Šéfka souboru opereta/muzikál Gabriela Petráková

Redakce programu Patrick Fridrichovský
Výtvarné zpracování programu a sazba Lubomír Šedivý
Fotografie z inscenace Radovan Štastný
Fotografické materiály archiv autora a NDM

Muzikál NOC NA KARLŠTEJNĚ je uváděn v licenci
ProVox music publishing, s. r. o.
Nositele autorských práv k divadelní adaptaci původní hry a její úpravu
zastupuje DILIA, o. s., divadelní, literární a audiovizuální agentura.
Nová verze © 2004, poprvé uvedeno v Hudebním divadle Karlín, Praha.

Činnost Národního divadla moravskoslezského,
příspěvkové organizace statutárního města Ostrava,
je financována z rozpočtu města Ostravy.

Aktivita NDM jsou také finančně podporovány
Ministerstvem kultury České republiky
a Moravskoslezským krajem.

ISBN 978-80-87650-37-0

OSTRAVA!!!

www.ndm.cz

9 788087 650370

Premiéry 19. a 21. května 2011
v Divadle Jiřího Myrona

Noc na Karlštejně

Muzikál, ve kterém je láska ženy silnější než zákaz krále

HUDBA LIBRETO TEXTY PÍSNÍ	KAREL SVOBODA ZDENĚK PODSKALSKÝ JIŘÍ ŠTAIDL, EDUARD KREČMAR
--	--

Podle stejnojmenného filmu na motivy hry **JAROSLAVA VRCHLICKÉHO** upravil **ZDENĚK PODSKALSKÝ ml.**

ORCHESTRACE	ADAM KLEMENS
REŽIE	GABRIELA PETRÁKOVÁ
HUDEBNÍ NASTUDOVÁNÍ	KAROL KEVICKÝ
DIRIGENT	KAROL KEVICKÝ / JAKUB ŽÍDEK
CHOREOGRAFIE	KRISTÝNA ČERNÁ
SCÉNA	ONDŘEJ ZICHA
KOSTÝMY	LUCIE LOOSOVÁ
DRAMATURGIE	PATRICK FRIDRICHOVSKÝ
SOUND DESIGN	PETR GAZDÍK, RADEK ODEHNAL
LIGHT DESIGN	STANISLAV DVOŘÁK
CHOREOGRAFIE ŠERMU	MAREK TICHÝ, IVAN PETRÁK
SBORMISTR	BOHUMIL VAŇKÁT
KOREPETITOŘI	KAROL KEVICKÝ, JAKUB ŽÍDEK, PETR MILLER
ASISTENT REŽIE	JOSEF NOVÁK-WAJDA
ASISTENTKA CHOREOGRAFIE	JANA TOMSOVÁ

Osoby a obsazení:	
	
KAREL IV., císař římský a král český	Marcel Školout
ELIŠKA, jeho manželka	Oľga Bezačinská / Hana Fialová / Eva Zbrožková
ŠTĚPÁN, vévoda bavorský	Jan Drahovzal / Miroslav Urbánek
PETR, král cyperský a jeruzalémský	Václav Morys / Peter Svetlík
ARNOŠT Z PARDUBIC, arcibiskup pražský	Pavel Liška
JEŠEK Z WARTENBERKA, purkrabí na Karlštejně	Libor Olma / Petr Miller
ALENA, jeho neterř	Jana Kurečková / Martina Šnytová
PEŠEK HLAVNĚ, číšník císařův	Roman Harok / Martin Štolba
OFKA, hofmistryně	Jarmila Hašková / Petra Langerová
JITKA, Eliščina družka	Eva Nováková / Ilona Piskořová
BLANKA, Eliščina družka	Martina Monczková / Eva Villámová
SPRÁVCE HRADU KARLÍK	Petr Miller / Jaroslav Rusnák
VELITEL STRÁŽE	Josef Novák-Wajda

Dále účinkují sólisté instrumentalisté orchestru operety/muzikálu – koncertní mistr Martina Smrčková – a šermířská a divadelní skupina DURANDAL.

Muzikál NOC NA KARLŠTEJNĚ je uváděn v licenci ProVox music publishing, s. r. o. Nositele autorských práv k divadelní adaptaci původní hry a její úpravu zastupuje DILIA, o. s., divadelní, literární a audiovizuální agentura. Nová verze © 2004, poprvé uvedeno v Hudebním divadle Karlín, Praha.

Od filmu k muzikálu

Noc na Karlštejně je jedním z nejúspěšnějších titulů českého divadla i kinematografie. Od natočení slavného filmu už uplynulo více než 40 let, ale kráse hitů Karla Svobody a kouzlu příběhu to nic neubralo. V roce 2004 vznikla pro Hudební divadlo Karlín nová původní verze divadelního scénáře z pera Zdeňka Podskalského ml. Ta obsahuje, kromě známých hitů, také zcela nové, dosud neuvedené písně skladatele Karla Svobody. Ostravské Národní divadlo moravskoslezské se stalo teprve druhým místem v České republice, kde je tato nová verze úspěšně uváděna.

Otec vlasti Karel IV.

*Jak praví stručný výčet z kronik, **Karel IV.** (14. května 1316, Praha – 29. listopadu 1378, tamtéž) byl jedenáctý český král (1346–1378), lombardský král (1355), římský král (1346–1355) a císař (1355–1378), arelatský král (1365) a hrabě lucemburský (1346–1353) z dynastie Lucemburků.*

Život a vláda Karla IV. v datech:

1316	narozen v Praze
1323	uzavírá první sňatek s Markétou, zvanou Blanka z Valois
1346	zvolen římským králem
1348	založeno Nové Město pražské
1348	zakládá v Praze vysoké učení
1349	druhý sňatek s Annou Falckou
1353	třetí sňatek s Annou Svídnickou
1357	dokončen nový pražský kamenný most
1360	stavba Hladové zdi
1363	čtvrtý sňatek s Alžbetou Pomořanskou
1378	umírá v Praze

„Nástupcům svým, kteří seděti budou po mně na dvojím mém trůně, kladu na srdce, aby poznali dvojí život tohoto světa a zvolili si lepší.“

Karel IV. – z vlastního životopisu Vita Caroli

Noc na Karlštejně – příběh za kulisami

O tom, že muzikálový divák má rád příběhy z historie, není pochyb. Pohnuté osudy Marie Antoinetty, Marie Stuartovny, císařovny Elisabeth či císaře Rudolfa nebo krále Štěpána inspirovaly tvůrce ve světě. U nás se něco podobného přihodilo i samotnému Otci vlasti, králi Karlu IV. ve slavném filmovém muzikálu Karla Svobody *Noc na Karlštejně*. Režisér Zdeněk Podskalský dostal „objednávku“, jak své nabídkce říkal, aby natočil podle nějaké české klasiky muzikál. Nejprve ho napadlo, že bude adaptovat jednu málo známou komedii Václava Klimenta Klicpery. Námet neprošel a vypadalo to na pěkný malér. Náhodou však herci kladenského divadla hráli známou Vrchlického hru *Noc na Karlštejně* přímo v historickém prostředí slavného hradu a ještě větší náhodou ji zhlédl jeden z barandovských dramaturgů. Návrh přednesl na poradě a vedení socialistického filmového průmyslu nadšeně souhlasilo. Ostatně sedělo jen „o několik kopců blíže ku Praze“ a ra-dovalo se, že bude mít celé natáčení na očích. Režisér Podskalský dostal objednávku na scénář a zasedl k psacímu stroji. Podskalského verze však není prvním pokusem lyrickou komedii zfilmovat. Poprvé ji natočil, ještě jako němý film, v roce 1919 Olaf Larus.

V polovině šedesátých let se *Noci na Karlštejně* chopila Československá televize. Pod režijním dohledem Františka Filipa vznikla televizní inscenace s písničkami, sce-náristé ji však posunuli do mírné parodie. A to byla chyba. Diváci protestovali. Zdeněk Podskalský se zachoval prozíravě: *„Poučil jsem se a udělal jsem svou úpravu ,doopravdy‘.“* Podskalského film je předloze nejvěrnější a také nejúspěšnější. První záběr byl natočen v autentickém prostředí karlštejnského hradu 4. dubna 1973. Režisér Podskalský si tehdy zapsal do diáře: *„Měli jsme neuvěřitelnou kliku. Včera v Pra-ze ještě strašné počasí, déšť a vítr, na Karlštejně slunce. Kvetl dřín. Točíme scénu Alena a Pešek – v rohu hradu, kde nebylo místo ani pro švenkpáku. Asistent Mimra: Je to past. Není kam ucuknout.“* Přesně za týden už režisér nejásal: *„Dnes jsme nenatočili vůbec nic, pršelo. Hála a Štědrý se pěkně zlinkovali, měli zpívat a nezpívali.“*

Karla nemůže hrát trouba

Vlastimilu Brodskému se do dalšího společného filmu se Zdeňkem Podskalským ne-chtělo. Zdráhal se nabízenou roli císaře Karla IV. přijmout: *„Neměl jsem totiž pro ni abso-lutně žádné dispozice,“* vzpomínal později. Dostal odborného konzultanta, který ho měl pro výjimečnou postavu zlákat. Brodský ale získal ještě větší nejistotu: *„Šel jsem za Zdeňkem a řekl jsem mu, že to nemůžu hrát. Zvlášť po tom, co jsem se o Karlovi dozvěděl. Byl velice vzdělaný, chytrý, moudrý, prozíravý, tak mám pocit, že ho nemůže hrát trouba. A za druhý byl dost přitažlivý a sexuálně náročný. Ten historik mi říkal, že Karel IV. byl jako kovboj! Byl tak skvělý jezdec, že mu jeho družina nestačila. Dělal Prahu – Paříž za deset dnů, a to ještě no-coval v nevěstincích. To by málokdo zvládl! Takže vidíš, že tohle hrát nemůžu!“* Autoritou pro něho byl ale Karel Höger, který postavu Otce vlasti hrál mnohokrát před tím. Aniž by to Höger tušil, Brodskému nevědomky složil kompliment, který si Brodský pečlivě zaznamenal: *„V půli natáčení, když jsme o přestávce baštili u kastelána párky, jsem se odhodlal k otázce. Povídám mu: ‚Pane Höger, prosím vás, máme už víc než půlku natáčení za sebou. Jak na mě tak koukáte, neřekl byste mi, jestli to nedělám blbě?‘ Zdvihnul obočí a povídá: ‚No, mně se nelíbí, jak to děláte! Svým pojetím zbavujete Karla IV. svatosti a glorioly, velebnosti a velikosti, jakou si uchovává v povědomí po-tomků! Vy berete lidem iluze. Vždyť vy si dáváte i prsty za opasek jako nějaký kovboj!““*

Bez Jana Wericha

Zatímco Vlastimila Brodského musel Podskalský dlouho přemlouvat, s jinými to byla potíž opačná. Schvalovací proces nemilosrdně vyloučil řadu skvělých herců. Byl počátek normalizace, rozhodovaly nejen herecké kvality. A tak nesměli točit ani Jiřina Jirásková, ale ani Jan Werich, pro kterého Zdeněk Podskalský vymyslel komickou roli Purkrabího. Zmatkář, přitom mudrlant, který se snaží vyřešit hned několik šlamastyk najednou. Nakonec byl do role obsazen Jaroslav Marvan, který byl během natáčení tak zesláblý, že musel u něho stát člověk, který ho podpíral. Brzy po natáčení pak zemřel.

Královna od rány

Ve filmu hráli královskou dvojici herci, kteří tenkrát byli partnery i v civilním životě. Vlastimil Brodský a Jana Brejchová využívali během natáčení společnou šatnu, jejíž skromnou výbavu zdobila krásná kytice frézii. Hlavně členky štábu obdivovaly galant-nost Vlastimila Brodského, který ji věnoval své tehdejší manželce k prvnímu natáčecímu dni. Zdeněk Podskalský uvedl, že obsazením Jany Brejchové zdůraznil romantičnost předlohy, protože kdyby se měl držet reálné podoby Elišky Pomořanské, jak je ostatně vyobrazena i na Parléřově portrétu z triforia chrámu svatého Víta, musela by ji hrát přinejmenším Helena Růžičková. Jak režisér dodal: *„Tak asi vypadala kolem svých šestnácti let, když si Karla brala.“* Jak víme, byla to žena, která měla takovou sílu, že „podkovy ohýbala či pancíře trhala“. Ve filmu je scéna, kdy Eliška zlomí v souboji cyperskému králi (Waldemar Matuška) meč. Rekvizitáři jich připravili pět, všechny nalomené, ale k nepoznání zamaskované. Šikovné Janě Brejchové stačily k natočení dobrého záběru pouze dva.